

Future psychologist needed daily and hard work on the development of their creative skills to the professional activity, the formation of professional positions, education ability to communicate with people. These are the most important professional qualities will help to create an organizational climate of creative success. Future psychologists must be able to possess a system of knowledge and understanding of: the characteristics of relations between organizations; providing information regarding the facilities, rules and principles for this work, its planning, strategic programming; skills of organization and support of public relations in modern Ukrainian society. For the formation of such knowledge and ideas undergraduates expedient is the use of blocks we created the program for the development of creative competence of future psychologists. Block 1. "The development of professional values and motives of creative activity" designed to develop the personal development component of professional competence of future psychologists. Its content provides the motivation of students to creative activity. Block 2. "Mastering organizational-methodical base". Provides for the development of indicators of activity-developing component of professional competence. Forms ability to Express new, innovative ideas, the desire to use innovative tools to successfully combine logic with intuition. Block 3. "Mastering dologin communication designed to develop indicators of communicative component of professional competence of future psychologists. The content encourages active communication, effective dialogical interaction. Block 4. "The acquisition of meaningful concepts" provides for the development of indicators professional component professional competence. Its content provides for the formation of the ability to give a complete view of their ideas, defend their own opinions, citing specific examples, organize, summarize the material, to make meaningful conclusions. Block. 5. "The acquisition of professional experience designed to develop the parameters of the components of professional competence learning experience of future psychologists. Its content makes creatively to analyze the content of the subject, constantly improve. Organizational-methodical conditions promote the development of creative competence of the future specialists provided by the program are: the organization of learning activities in which students realize themselves as a creative person; ensuring constant constructive feedback; establishing partner communication; providing motivation to the research activity, activity and creativity in the classroom.

УДК 159.9.01

Волошин В.М.

**АЛКОГОЛІЗМ ЯК ВТРАТА МОРАЛЬНИХ ТА ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ
ЦІННОСТЕЙ**

Волошин В.М. Алкоголізм як втрата моральних та екзистенційних цінностей.

Дана стаття продовжує ряд робіт, у котрих аналізується шкідливість впливу алкоголю на людину. Головною її відмінністю від інших є те, що вона проведена в контексті дослідження творчої спадщини І. О. Сікорського. В роботі проаналізовано шкоду, яку чинить алкоголь як окремій людині, так і суспільству в цілому. Особлива акцентуація зроблена на наслідках вживання алкоголю жінками. Виділено втрату життєвих цінностей та орієнтирів, як одну з головних причин виникнення алкогольизму. В статті вказані шляхи подолання алкогольної залежності. Серед них особливо виділено напрям роботи з моральними та екзистенційними цінностями.

Ключові слова: алкоголь, алкогольізм, моральність, самогубство, інфантілізм, залежність, тривожність, імпульсивність, низька самооцінка, моральний вплив.

Волошин В.М. Алкоголізм як потеря нравственных и экзистенциальных ценностей. Данная статья продолжает ряд трудов, в которых рассматривается вредность влияния алкоголя на человека. Главное ее отличие от других в том, что она сделанная в контексте исследования творческого наследия И. А. Сикорского. В труде проанализирован вред, который делает алкоголь какциальному человеку, та и обществу в целом. Особенная акцентуация, сделанная на последствиях употребления алкоголя женщинами. Выделено потерю жизненных ценностей и ориентиров, как одну из главных причин возникновения алкоголизма. В статье указаны пути преодоления алкогольной зависимости. Среди них особенно выделено направления работы с моральными и экзистенциальными ценностями.

Ключевые слова: алкоголь, алкоголизм, нравственность, самоубийство, инфантилизм, зависимость, тревожность, импульсивность, низкая самооценка, нравственное влияние.

Постановка проблеми. Перші свідчення про отримання людиною напоїв, котрі містять алкоголь, датуються ~ 8000 р. до н. е (по решткам керамічного посуду, в якому вони знаходилися). Чистий спирт першими отримали араби ~ VI-VII ст. Вони дали йому назву «аль коголь», в перекладі - одурманюючий. Напевно, саме тому спиртні напої суверо заборонені в арабів, про що зазначено в Корані. Тим не менше, вживання алкоголю на протязі тисячоліть міцно переплелось з культурою та традиціями багатьох народів. Тобто, одна частина людства підтримує вживання алкоголю, а інша – ні.

Мета дослідження. Давайте спробуємо розібратись з тим, як алкогольні напої впливають на людину та суспільство в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На початку нашого дослідження звернемося до статистики. «В наш час, згідно світовій статистиці, смертність в зв'язку з алкогольною інтоксикацією займає 3-те місце». [9, с. 42]. «Щорічно в світі вмирає від зловживання алкоголем 2,3 млн. людей. Алкоголізм являється фактором ризику 60% всіх захворювань і травм, 20-30% випадків раку стравоходу, 40-60% смертельних випадків в результаті травм». [14, с. 115]. Щодо нашої держави, то кількість наркологічних хворих складає близько 688 тис. осіб. «Щорічно на облік в наркологічний диспансер береться 50 тис. хворих, в тому числі 5 тис. з гострими алкогольними психозами, близько 40 тис. – з хронічними алкогольними симптомами...». [14, с. 115]. Відрізняємося ми ще й тим, що смертність від вживання спиртних напоїв в нас серед чоловіків 30% та жінок 17%. Середній показник європейських країн менший 4%. [11].

Враховуючи проаналізовані дані різних досліджень, можна сміливо заявити, що алкоголь приносить шкоду всьому людському організму. Але: «В переважній кількості жителів різних країн алкоголь, на відміну від наркотиків, далеко не завжди асоціюється з небезпекою для здоров'я. В Росії, Європі і США спиртні напої в тих чи інших кількостях вживають не менше 95% населення». [10, с. 66]. Дослідження, щодо впливу алкоголю на організм людини, розпочались науковцями ще в XIX ст. Цим питанням займались такі вчені як І. О. Сікорський, І. П. Павлов, В. М. Бехтерев та інші. Всі вони категорично притримувались одної позиції: алкоголь – це отрута, яка при будь-якій кількості приносить шкоду організму людини, її психіці і, як наслідок,

всьому суспільству. «Алкоголізація являє найбільшу небезпеку для здоров'я фізичного і психічного і для моралі». [1, с. 13]. Цікавим фактом являється те, що в аюрведі (традиційна східна медицина, або наука про життя) алкоголь (настоянки ліків на алкоголі) використовувались дуже рідко, тільки в випадках крайньої необхідності, по причині його руйнівої дії на організм людини. Застосування алкоголя в медицині обумовлено його всепроникаючою здатністю, тобто як транспортним засобом.

Основний матеріал і результати досліджень. Одним з перших I. O. Сікорський звернув увагу на те, що однією з умов зросту алкоголізму в російській імперії виступає специфіка пиття в холодних природніх умовах. Багато людей вживає саме міцні напої, для того щоб зігрітись. Такий тип вживання став традиційним для даної території. Відмічена вченим специфіка, лягла в основу багатьох досліджень, які проводяться вже два сторіччя. І в наш час ряд вчених продовжує роботу в даному напрямку. «Важливим патогенним фактором являється переважання на протязі століть так званого північного типу вживання, коли алкоголь вживається в вигляді міцних напоїв, «ударними», тобто одномоментними дозами. Таке вживання визначає і структуру виробництва алкогольних напоїв: так в 1911 р. горілка складала 89,3% всієї алкогольномісткої продукції, а в 1988 р. на долю міцних напоїв приходилося 80% виробництва вино-горілчаних заводів». [9, с. 42].

I. O. Сікорський провів серію дослідів по впливу алкоголя на організм собаки, де він встановив такі наслідки: «1) зменшення абсолютної величини м'язової роботи, 2) нестійка рівновага і 3) збільшена витрата енергії відносно з величиною виконаної роботи». [5, с. 481-482]. Рухаючись в руслі цього напрямку, досліджуючи людей, сучасники підтвердили дані наслідки. «Хронічний алкоголізм викликає зниження фізичної працездатності і толерантності до фізичного навантаження, що обумовлено неекономним функціонуванням серцево-судинної системи і ураженням міокарда при цій патології». [12, с. 75]. Спостерігаючи за роботою звичайних робітників, котрі вживали алкоголь, I. O. Сікорський відзначив ще декілька особливостей. «...алкоголь послаблює свіжі успіхи розумового та технічного розвитку у робітника і навіть може знижувати працездатність в цілому». [1, с. 9]. «Не тільки впала працездатність, але й виросла кількість зіпсованого робітниками матеріалу». [1, с. 8].

Перш за все, алкоголь впливає на травну систему. «Дія спирту на роботу шлунку і кишечника являється негативною в тому сенсі, що під впливом спирту послаблюються всі травні соки (слина, шлунковий сік і панкреатичний)». [4, с. 482]. Попавши в кров, близько 5 хвилин після вживання (алкоголь починає всмоктуватись вже в ротовій порожнині), він проникає в кожний куточек організму, руйнуючи його. Немає такого органу в людині, який би не підпадав під його негативний вплив. Особливо велику шкоду алкоголь завдає жіночому організму, а саме репродуктивному апарату. Алкоголізм прекрасної статі набагато небезпечніший ніж чоловічий. Чому це так? Ось що з цього приводу пише I. O. Сікорський: «Чоловік, віддаючись вину відкрито і грубо,

допивається швидше до гострих захворювань, а жінка, зберігаючи лицемірну тверезість, непомітно підходить до хронічного алкоголізму, даючи по дорозі дегенеративних дітей». [1, с. 6].

Кожній жінці від народження надана певна кількість яйцеклітин (у чоловіків повне оновлення сперматозоїдів відбувається раз в 3 місяці), яка протягом життя поступово зменшується. Алкоголь, потрапляючи в них, змінює їх. Відповідно, якщо така яйцеклітина буде запліднена, то в дитини виникнуть патології. Кількість уражених алкоголем яйцеклітин - пропорційна кількості вжитих спиртних напоїв. Коли жінка випиває навіть незначну кількість алкоголю під час вагітності, це призводить до неправильної взаємодії кліток плоду, особливо тих, які знаходяться в мозку майбутньої дитини. Тому, зазвичай, діти алкоголіків страждають розумовою відсталістю, рідше іншими патологіями: ураження серця, нирок, кінцівок. «...доведено, що 94% дітей обтяжених алкогольною спадковістю, згодом самі стають п'яницями або набувають психічні розлади». [15]. І все це залежить від вибору жінки: вживати чи ні? Можливо комусь допоможуть прийняти правильне рішення такі слова І. О. Сікорського: «... все те, кращим охоронцем чого являється жінка (моральність, сім'я, діти), руйнується під впливом алкоголю». [1, с. 6]. Відзначимо також дослідження французьких вчених, які, провівши спостереження за життям чотирьох поколінь хронічних алкоголіків, прийшли до таких висновків. Перше покоління – моральна зіпсованість; друге – пияцтво, як образ життя; третє – страждання іпохондрією, меланхолією, схильністю до самогубства, вбивства; четверте – тупість, ідіотизм, безпліддя. Тобто за чотири покоління, даний рід зникає з лиця землі. [15]. І. О. Сікорський прийшов до деяких таких висновків, випередивши французів майже на 2 століття. «Ті жінки, які особисто втекли від алкогольних захворювань, дали все-таки алкоголізоване потомство, котре відрізняється нестійкістю характеру і схильністю до самогубств». [1, с. 6]. «Алкоголь, подібно деяким іншим шкідливим діям , напр., подібно отруті сифілісу, викликає явища виродження». [7, с. 84].

Та самий небезпечний вплив алкоголь чинить на духовну сторону людини. «Алкоголізація викликає загальний розлад здоров'я переважним ураженням вищих сторін, а саме: почуття, волі, моральності і працездатності». [1, с. 4]. Відбувається духовна деградація споживача спиртних напоїв. У нього зникають моральні цінності та норми. Проаналізувавши дані різних регіонів Російської імперії, І. О. Сікорський відмітив: «З початку восьмидесятіх років минулого століття виявилась очевидна небезпека від вина, загрожуюча російському народові. Було доведено, що кількість божевільних збільшилась на 20% в залежності від вживання спиртних напоїв, кількість злочинів виросла і народна моральність значно впала, що було офіційно засвідчено урядом». [3, с. 539]. «... в тих районах, де вживання вина стоїть вище, там спостерігається більше всякого роду злочинів, там значніша дитяча смертність та число дітовбивств, крім цього саме зростання злочинів стоїть не в відповідності з

приростом населення, а в відповідності з зростаючим споживанням вина». [1, с. 6].

Чинячи зло кожному споживачу, алкоголь чинить його всьому суспільству, що в свій час відмітив І. О. Сікорський. «...алкоголь являється не тільки індивідуальною отрутою, але ще в більшій мірі отрутою суспільною і спадковою». [7, с. 270]. Кожний рік втрати від вживання спиртних напоїв людством все зростають та зростають. І цифри цієї суми просто колосальні. «Соціально-економічний збиток від алкоголізму досягає в світі 2-5% ВВП і складає 210-665 млрд. доларів США». [14, с. 115]. Та не дивлячись на ці витрати, більшість країн постулюючи боротьбу зі вживанням спиртних напоїв з однієї сторони, закривають очі на дану проблему з іншої. Чому? Можливо відповідь дасть нам статистика, яка вказує на величезні прибутки акцизного збору з алкоголю. Це ще в свій час помітив І. О. Сікорський. «Російський уряд в цьому відношенні впадав в таку ж крайність, як і уряди західної Європи, тобто, бачив в алкоголі джерело державних доходів і тому не без поблажливості дивився на багато негативних сторін питної справи». [3, с. 540]. «Алкоголь давав «1/3 всіх звичайних державних доходів (в 1899 р. 421 мільйон)...»». [6, с. 541]. І зараз, якщо проглянути джерела поповнень бюджету нашої країни, як і сусідніх, алкоголь займає важливе місце в наповнюваності бюджету. І цей дохід кожен рік збільшується. З цієї сторони країна, як і її громадяни, знаходиться у виграші (в матеріальному плані). Та знайшлися люди, котрі засумнівались в такій «корисній» дії алкоголю. Серед них - автори фільму «Технологія споєння» (Росія. 2012 р.). Провівши ґрунтовне дослідження, вони прийшли до протилежних даних – suma збитку яку несе країна від вживання алкоголю, значно перевищує дохід акцизного збору. До цієї цифри відносяться витрати на лікування, нещасні випадки, аварії, пожежі та інші лиха, котрі скоїли люди знаходячись у стані алкогольного сп'яніння. Дані інформація заставляє задуматись над тим, чому покривається споживання алкоголю? З якою метою це робиться?

Що ж спонукає людей до вживання спиртних напоїв? На даний момент вчені виділяють три основних групи факторів: 1) біологічні, 2) психологічні, 3) соціальні. До перших відносять спадкові та набуті (органічне ураження кори головного мозку). Другу групу факторів складають: інфантілізм, залежність, тривожність, імпульсивність, низька самооцінка і т. д. В третю групу входять соціально-культурні впливи («алкогольні культури», де вживання є традицією), вплив сім'ї та оточення, доступність спиртних напоїв. Більш детально розберемо декілька з них. Великий вплив на вживання алкоголю серед молоді, чинять «...дефекти сімейної та шкільної освіти, подавлення духовності в її істинному сенсі і значенні, що проявляється в вигляді особистісних та суспільних духовних вад в розвитку, девіантної (відхиляючої від норми) і адиктивної (залежної) поведінки...». [13, с. 61]. Досить часто трапляються розбіжності між вихованням моралі в школі та сім'ї. Вчителі навчають дітей одних цінностей, а батьки інших. Відповідно дитина мусить прийняти одну із сторін, або в дома опиратись на одні цінності, а в школі - на інші, що вже

апріорно не може бути моральною поведінкою. Ще гірше тоді, коли із-за антагонічності цінностей втрачається будь-який їх вплив на психіку особистості. Великий вплив мають також «... мала ступінь зайнятості дітей, покинутість їх на свавілля долі, відсутність потужного позитивного впливу на формування повноцінної особистості громадянина зі сторони держави та суспільства. [13, с. 61]. Це саме можна сказати і про значну частину дорослого населення. Держава, виростилиши їх, навчивши професії, нав'язавши певні стереотипи життя, при зміні соціальних та економічних умов покинула їх на свавілля долі, лишивши засобів для існування (цифри допомоги по безробіттю в нашій країні можуть викликати тільки співчуття). Тут доречно для порівняння навести приклад, коли вовченят, чи лисенят виростить на фермі людина, а потім відпустить на природу. Мало хто з них залишиться живим. Потрапивши на узбіччя життя, не знаючи як діяти далі, багато людей шукає забуття в алкоголі. Слід сказати, що значна частина їх не стала б на цей шлях, якщо б їм вчасно підставили плече. Можливо ми помиляємося? Можливо так відбувається соціальна еволюція, проходить природний відбір, коли слабкіші члени нашого суспільства вимирають, тому що не спрацьовує їхній інстинкт самовиживання? Відповідь на це питання має дати кожен член суспільства, а не держава чи громада. Тому що будь-яка соціальна група - це перш за все об'єднання індивідів, і від їх морально-етичних цінностей залежить, як держава буде реагувати на ту чи іншу проблему, як вона себе буде вести по відношенню до даної групи співвітчизників. Морально-етичні цінності держави – це цінності її населення, кожного громадянина.

Що ж робити для того, щоби вилікувати людей від алкоголізму? І. О. Сікорський вважає: «... необхідні наступні умови: 1) Повне утримання від вживання напоїв, котрі вміщають хоча би невелику кількість алкоголю. 2) Праця. ... м'язова праця більш всього сприяє фізичному відновленню. 3) Моральний вплив. Він складає самий важливий пункт лікування. ... Необхідно знайти йому моральну опору в чужій волі (сім'я, товариства тверезості)». [8, с. 201]. А зараз давайте розберемо окремо кожен пункт. В першому наголошується на повному утриманні від вживання будь-яких напоїв, в яких є хоч би незначна кількість алкоголю. Даний пункт являється одним із головних при сучасному лікуванні алкоголізму. Тільки деяким хворим, тим в котрих велика фізична залежність, або сильно виснажене тіло і т. п., призначається невелика кількість алкоголю. Для всіх решти – категорична заборона. Другий пункт складає фізична праця. Вона, як відмітив І. О. Сікорський, перш за все сприяє покращенню фізичного стану людини. А коли така праця групова, то вона ще й створює нові соціальні зв'язки, в яких людина може знайти собі опору. Та не тільки цим обмежується користь суспільної праці. Багато хто має нагоду знайти себе в новій роботі, або отримати хоч якусь роботу для забезпечення життєвих потреб. Така праця спроможна створити нові цілі їхнього життя. Обов'язково потрібно зазначити про великий вплив колективної праці на зрост моральної усвідомленості громадян. Даний вид лікування досить успішно використовували в СРСР. В

наш час непоганий результат цього виду діяльності спостерігається в таборах та центрах трудотерапії для наркозалежних людей. Велика кількість людей, пройшовши курс лікування в них, повертаються в суспільство душевно та фізично зціленими, з новими поглядами і професіями, в яких дійсно має потребу сучасне людство. Щодо ефективності цієї терапії, можна привести ще багато факторів, та це зараз не потрібно. Більше уваги необхідно звернути на створення таких закладів для алкоголезалежних людей, де вони зможуть проходити лікування як на добровільних засадах, так і примусово. Цілком очевидно, що реалізація цього проекту при нинішніх економічних умовах, без урядової підтримки, неможлива. Створення декількох приватних закладів на таку кількість хворих, проблему не вирішують. І третім пунктом, найголовнішим на думку І. О. Сікорського, виступає моральний вплив. Якщо проаналізувати різні погляди на виховання, на гармонійне існування, що з давнини дійшли до нас, то помітимо - незалежно від релігії, культури, часу, впливу моралі на розвиток благополучної особистості відводилось провідне місце. Це ми зустрічаємо і в християнській, і в буддійській літературі, про це нам говорять Платон, Конфуцій, Сенека і т. д. І в наш час вчені наголошують на великий ролі моралі в виховному процесі та в житті людини. « Саме духовно-моральне виховання має безпосереднє відношення до формування здорового або «праведного» (в термінології морально-християнської філософії) способу життя». [13, с. 64]. Моральний вплив повинен робитись на людину з перших років життя і до самої старості. В моральних цінностях вона знаходить опору життя. Першим, хто чинить моральний вплив на молоду душу, є сім'я. Від неї, з однієї сторони, в найбільшій мірі залежить подальший моральний розвиток, а з іншої - поява складних моральних проблем. «Справжні моральні проблеми виникають з конфліктів дома». [2, с. 189]. Перш за все хворому на алкоголізм необхідно створити міцну моральну підтримку в сім'ї. Коли в силу різних умов це неможливо, тоді потрібно замінити її моральною підтримкою спеціальних товариств, організацій, друзів. Це робиться з декількома цілями: створення сприятливого морального клімату, надійної опори при виникненні труднощів на шляху видужування від алкогольної залежності та інше. Значне місце в боротьбі з алкоголізмом І. О. Сікорський відводить освіті. «Вона являє собою істинну протиотруту алкоголізму: алкоголь позбавляє думку ясності, а в великих кількостях викликає розумову сплутаність, а освіта дає силу і ясність розуму». [1, с. 10]. Тут знову ж таки доречно привести в приклад роботу з наркозалежними людьми, де вже тривалий час проводяться різні освітні програми (виступи, лекції, семінари, зустрічі, розповсюдження тематичного матеріалу). Під час цих заходів відбувається усвідомлення пагубності своїх дій, шляхів подолання захворювання і т. п. Даний напрямок діяльності приносить вагомі результати як лікувальний, так і профілактичний засіб.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підбиваючи підсумок цієї статті, відмітимо:

- Алкоголь в будь-якій кількості для всіх вікових категорій являється отрутою.

- Вживання алкоголю жінками має більше шкідливих наслідків ніж чоловіками. Особливо це відображається на здоров'ї дітей та моральному занепаді сім'ї, суспільства, берегинями чого являється прекрасна стать.

- Однією з головних причин виникнення алкоголізму є моральна проблема - втрата життєвих цінностей, орієнтирів.

- При лікуванні алкоголізму акцент слід робити на створенні сприятливого морального клімату, відновленні моральних цінностей, звісно, не забиваючи про категоричну заборону вживання напоїв, котрі містять алкоголь та фізичні навантаження (колективна громадська праця, тренажерний зал і т. д.).

Список використаних джерел

1. Сікорський І. О. Наступаючий великий кризис від вина / Проф. І. О. Сікорський. – К.: Тип. «С. В. Кульженко», 1912. – 14 с.
2. Юнг. К. Г. Избранное / Пер. с нем. Е. Б. Глушак, Г. А. Бутузов, М. А. Собуцкий, О. О. Чистяков; Отв. Ред. С. Л. Удовик; Худ. Обл. М. В. Драко. – Мн.: ООО «Попурри», 1998. – 448 с.
3. Сікорський І. О. Алкоголізм в Росії в XIX віці та боротьба з ним / Проф. І. О. Сікорський // Питання нервово-психічної медицини. – 1901. – Т. 6. – С. 537-541.
4. Сікорський І. О. Dr. Iulian Markuse. Сучасне значення наших знань про значення сприту, як живильного та лікарського засобу (Munch. medic. Wochenschr.) / Проф. Сікорський // Питання нервово-психічної медицини. – 1901. – Т. 6. – С. 482.
5. Сікорський І. О. Chauveau. L'alcool et travail musculaire. Алкоголь та м'язова робота (Засід. Франц. акад. наук 14 та 21 січня 1892 року) / Проф. Сікорський // Питання нервово-психічної медицини. – 1901. – Т. 6. – С. 480-481.
6. Сікорський І. О. Про вживання алкоголю в 1899 р. / Проф. І. О. Сікорський // Питання нервово-психічної медицини. – 1901. – Т. 6. – С. 541-542.
7. Сікорський І. О. Про вплив спиртних напоїв на здоров'я і моральність населення Росії / Проф. І. О. Сікорський // Питання нервово-психічної медицини. – 1899. – Т. 4. – С. 185-270.
8. Сикорский И.А. Magnan et Serieux. Привычные пьяницы. (Les buveurs d'habitude). (La medicine moderne, 1895, № 95). / И.А.Сикорский, проф. // Вопросы нервно-психической медицины. – 1897. – Т. 2. – С. 201.
9. Врач №10 октябрь 2008 Издательский Дом «Русский Врач»
10. Лечашний врач №4 2008 М.
11. Медицина транспорту України №3 (39) Київ ТОВ «ВІТ–А- ПОЛ» 2011 / Хронічний алкоголізм – соціальна та медична проблема сучасності.
12. Лікарська справа №3-4 (1109) КИЇВ ЗДОРОВ'Я 2011 / Фізична працездатність хворих на хронічний алкоголізм і фактори, що її обмежують
13. Наркологія №6 (102) М 2010 Духовно-моральне і спортивно-патріотичне виховання молоді як фактор профілактики наркотизму на території Російської Федерації.
14. Східноєвропейський журнал громадського здоров'я №4 (20) 2012 Преодоление алкоголизма – приоритетное направление здравоохранения
15. [www.Grandars.ru](http://www.grandars.ru/) » [Медицина](#) » [Валеология](#) Вплив алкоголю на організм <http://www.grandars.ru/college/medicina/vliyanie-alkogolya-na-organizm.html>

Spisok vikoristanih dzherel

1. Sikors'kij I. O. Nastupajuchij velikij krizis vid vina / Prof. I. O. Sikors'kij. – K.: Tip. «S. V. Kul'zhenko», 1912. – 14 s.

2. Jung. K. G. Izbrannoe / Per. s nem. E. B. Glushak, G. A. Butuzov, M. A. Sobuckij, O. O. Chistjakov; Otv. Red. S. L. Udovik; Hud. Obl. M. V. Drako. – Mn.: OOO «Popurri», 1998. – 448 s.
3. Sikors'kij I. O. Alkogolizm v Rosii v HIH vici ta borot'ba z nim / Prof. I. O. Sikors'kij // Pitannja nervovo-psihichnoi medicini. – 1901. – T. 6. – S. 537-541.
4. Sikors'kij I. O. Dr. Iulian Markuse. Suchasne znachennja nashih znan' pro znachennja spritu, jak zhivil'nogo ta likars'kogo zasobu (Munch. medic. Wochenschr.) / Prof. Sikors'kij // Pitannja nervovo-psihichnoi medicini. – 1901. – T. 6. – S. 482.
5. Sikors'kij I. O. Chauveau. L'alcool et travail musculaire. Alkogol' ta m'jazova robota (Zasid. Franc. akad. nauk 14 ta 21 sichnja 1892 roku) / Prof. Sikors'kij // Pitannja nervovo-psihichnoi medicini. – 1901. – T. 6. – S. 480-481.
6. Sikors'kij I. O. Pro vzhivannja alkogolju v 1899 r. / Prof. I. O. Sikors'kij // Pitannja nervovo-psihichnoi medicini. – 1901. – T. 6. – S. 541-542.
7. Sikors'kij I. O. Pro vpliv spirtnih napoiv na zdorov'ja i moral'nist' naselennja Rosii / Prof. I. O. Sikors'kij // Pitannja nervovo-psihichnoi medicini. – 1899. – T. 4. – S. 185-270.
8. Sikorskij I.A. Magnan et Serieux. Privychnye p'janicy. (Les buveurs d'habitude). (La medicine moderne, 1895, № 95). / I.A.Sikorskij, prof. // Voprosy nervno-psihicheskoy mediciny. – 1897. – T. 2. – S. 201.
9. Vrach №10 oktjabr' 2008 Izdateľskij Dom «Russkij Vrach»
10. Lechashhij vrach №4 2008 M.
11. Medicina transportu Ukrayni №3 (39) Kiiv TOV «VIT-A- POL» 2011 / Hronichnij alkogolizm – social'na ta medicyna suchasnosti.
12. Likars'ka sprava №3-4 (1109) KIIV ZDOROV'Ja 2011 / Fizichna pracezdatnist' hvorih na hronichnij alkogolizm i faktori, shho ii obmezhujuť'
13. Narkologija №6 (102) M 2010 Duhovno-moral'ne i sportivno-patriotichne vihovannja molodi jak faktor profilaktiki narkotizmu na teritorii Rosijs'koї Federacii.
14. Shidnoevropejs'kij zhurnal gromads'kogo zdorovija №4 (20) 2012 Preodolenie alkogolizma – prioretetnoe napravlenie zdravoohranenija
15. [www.Grandars.ru](http://www.grandars.ru/) » Medicina » Valeologija Vpliv alkogolju na organizm <http://www.grandars.ru/college/medicina/vliyanie-alkogolya-na-organizm.html>

Voloshin V.N. Alcoholism as a loss of moral and existential values. The influence of alcohol on a man was examined by the author in this article. Its main difference from others in that the article based on the I. A. Sikorsky's works. The explorer analyzed the harm caused by alcohol to a man in the article. Alcohol destroys a man. First of all alcohol destroys a body of man. Alcohol penetrate to all parts of body and all destroys on the way. Then alcohol destroys a man's psyche. But the worst damage alcohol does to the spiritual world of man.

The author emphasized that alcohol is more harmful to women than to men. Alcohol does harm not only to the woman, but also her child. Because an alcohol destroys ovules.

A loss of vital values and reference points is one of the main causes of alcoholism. There are three groups of factors, which pushing people to drink alcohol: 1) biological, 2) psychological, 3) social. Moral and existential values very effectively affect the second and third group. Sometimes moral and existential values well influence on the first group.

The author proposes the ways for solving the problem of alcoholism. Moral influence is the most important in fight against alcoholism. Moral influence should be done on a man from early childhood to old age. A man finds a foothold in moral values. Moral and existential values give meaning to life of man. Creation and strengthening of moral values is the best medicine from alcoholism. Education occupies the important place in fight against alcoholism. Education explains harm from alcohol on a human body. After such explanation many people stop drinking alcohol.

Keywords: alcohol, alcoholism, moral and existential values, morality influence, moral, dependence, anxiety, impulsive, low self-assessment.